ATVINNUMÁLASTEFNA

UPPSVEITA ÁRNESSÝSLU
2023-2027

BLÁSKÓGABYGGÐ

GRÍMSNES- OG GRAFNINGSHREPPUR

HRUNAMANNA-HREPPUR

SKEIÐA- OG GNÚPVERJAHREPPUR

FORSENDUR

Uppsveitir Árnessýslu er svæðið frá Þingvöllum að Þjórsá og spannar fjögur sveitarfélög.
Löng hefð er fyrir samstarfi sveitarfélaganna í ýmsum málaflokkum og nú við mótun sameiginlegrar atvinnumálastefnu.

……………………………….....

FERLI

Ákveðið var að ráðast í það verkefni að móta sameiginlega atvinnumálastefnu sveitarfélaganna í Uppsveitum Árnessýslu sem eru; Bláskógarbyggð, Grímsnes- og Grafningshreppur, Hrunamannahreppur og Skeiða- og Gnúpverjahreppur.

Atvinnumálastefnan er unnin í samvinnu við sviðsstjóra þróunarsviðs SASS. Hvert sveitarfélag tilnefndi tvo fulltrúa í vinnuhóp ásamt ferðamálafulltrúa Uppsveitanna.

Atvinnumálaþing Uppsveita var haldið þar sem fjölmargar hugmyndir íbúa komu fram.

Íbúakönnun. Íbúum gafst einnig tækifæri til að taka þátt í að móta áherslur í atvinnumálastefnunni með því að svara rafrænni könnun sem var aðgengileg á vefsíðum sveitarfélaganna fjögurra.

Umsjón. Þórður Freyr Sigurðsson, Ásborg Arnþórsdóttir ásamt vinnuhóp sveitarfélagann unnu úr gögnum/ niðurstöðum atvinnumálaþings og íbúakönnunar.

Framtíðarsýn, áherslur og markmið voru ákvörðuð út frá þeim gögnum.

Framkvæmdaáætlun er unnin út frá markmiðum og áherslum, leitast er við að búa til eina aðgerð fyrir hvert markmið

Drög að Atvinnumálastefnu sett upp og send til atvinnumálanefnda og sveitarstjórna í mars 2023 og óskað eftir athugasemdum.

Fundað í vinnuhóp, uppfærsla, úrvinnsla….

o.s.frv….

FERLI ATVINNUMÁLASTEFNU

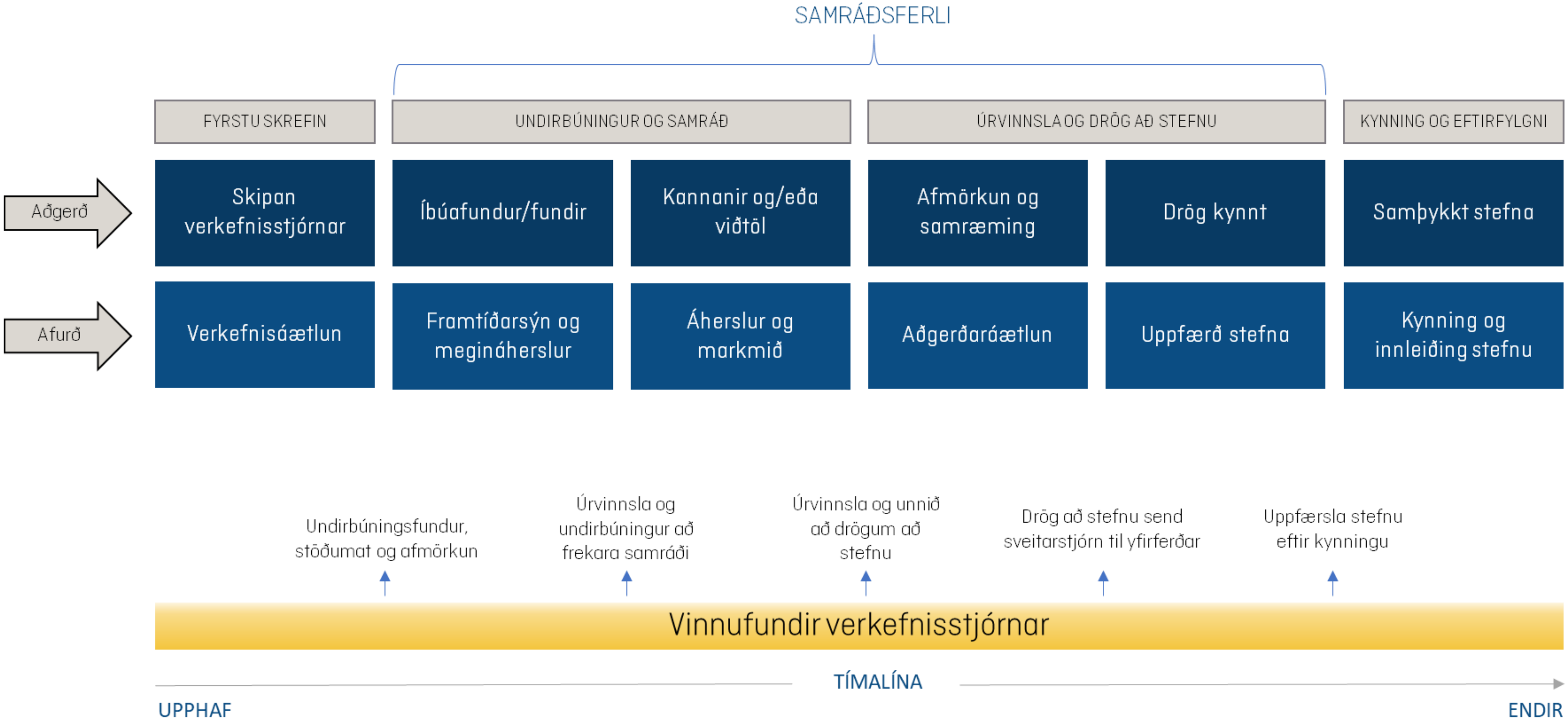

SAMFÉLAG – ATVINNUSTIG- ATVINNULÍF

Upplýsingar og tölfræði á næstu glærum......................

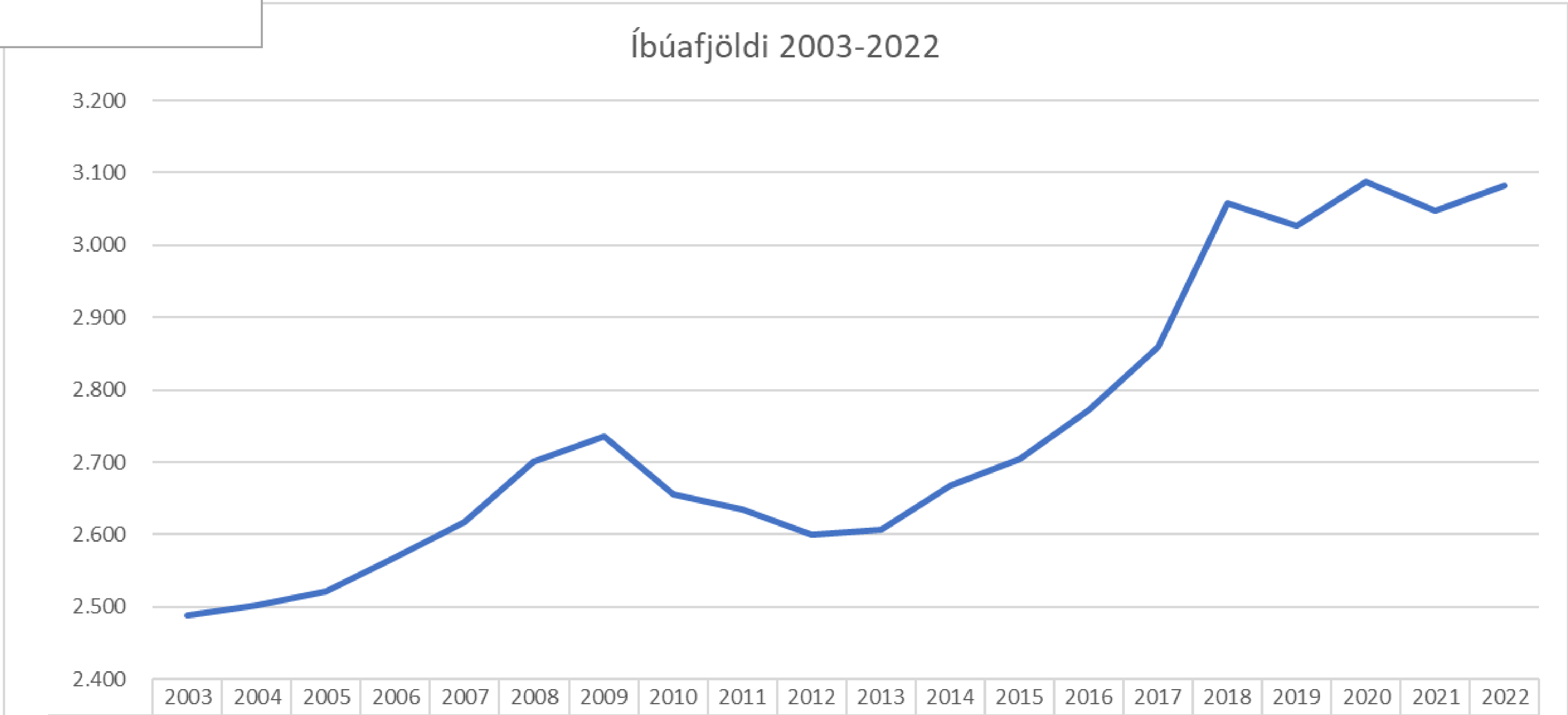

ÍBÚAFJÖLDI

Íbúar í Uppsveitum Árnessýslu eru 0,82% af öllum landsmönnum

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Alls	2.48	2.50	2.52	2.56	2.61	2.70	2.73	2.65	2.63	2.60	2.60	2.66	2.70	2.77	2.86	3.05	3.02	3.08	3.04	3.08

Heildarfjölgun í Uppsveitum um 35 íbúa 2021-2022

ÍBÚAFJÖLDI EFTIR SVEITARFÉLÖGUM

Íbúafjöldi eftir sveitarfélögum 2003-2022

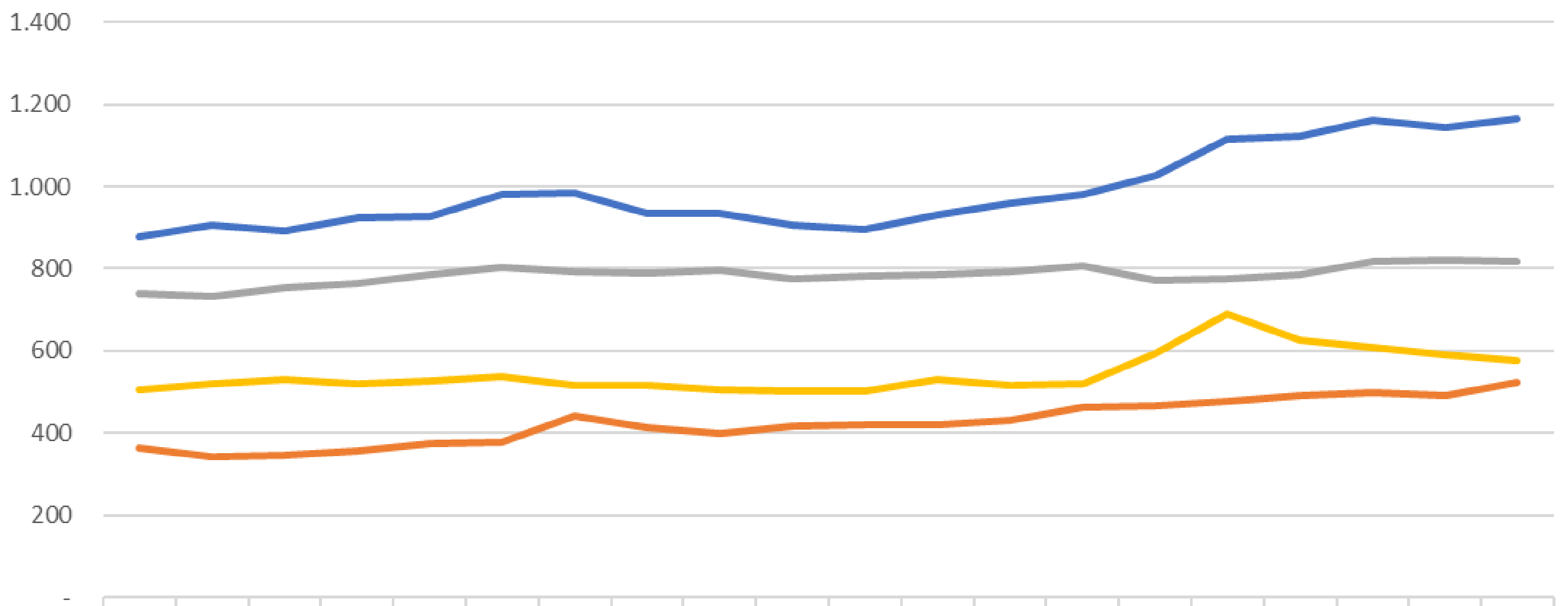

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bláskógabyggð	879	907	893	924	928	982	986	935	935	906	897	931	961	979	1.026	1.115	1.121	1.163	1.144	1.164
Grímsnes- og Grafningshreppur	364	343	346	358	376	378	442	415	400	416	422	422	431	465	467	479	493	497	492	525
Hrunamannahreppur	739	732	754	766	786	805	793	788	795	774	784	785	794	807	773	774	786	818	822	818
Skeiða- og Gnúpverjahreppur	506	520	529	521	528	536	515	517	505	504	504	530	518	521	594	690	626	609	590	576

Bláskógabyggð   Grímsnes- og Grafningshreppur   Hrunamannahreppur   Skeiða- og Gnúpverjahreppur

HLUTFALLSLEG SKIPTING UPPSVEITA

Hlutfall íbúafjölda af heild eftir búsetu 2003-2022

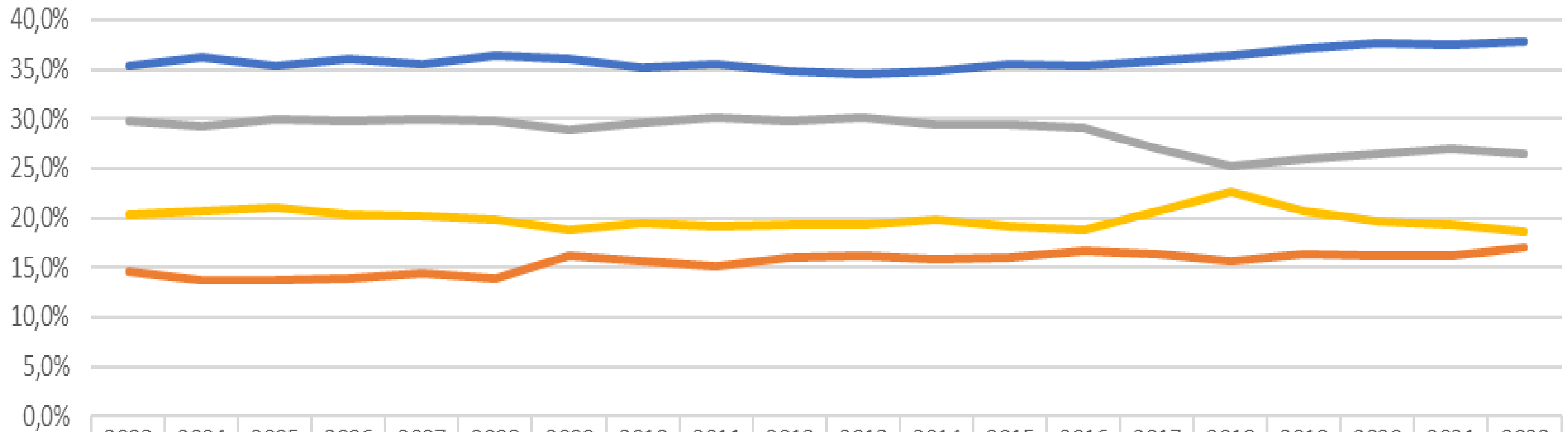

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bláskógabyggð	35,3%	36,3%	35,4%	36,0%	35,4%	36,4%	36,0%	35,2%	35,5%	34,8%	34,4%	34,9%	35,5%	35,3%	35,9%	36,5%	37,0%	37,7%	37,5%	37,8%
Grímsnes- og Grafningshreppur	14,6%	13,7%	13,7%	13,9%	14,4%	14,0%	16,2%	15,6%	15,2%	16,0%	16,2%	15,8%	15,9%	16,8%	16,3%	15,7%	16,3%	16,1%	16,1%	17,0%
Hrunamannahreppur	29,7%	29,3%	29,9%	29,8%	30,0%	29,8%	29,0%	29,7%	30,2%	29,8%	30,1%	29,4%	29,4%	29,1%	27,0%	25,3%	26,0%	26,5%	27,0%	26,5%
Skeiða- og Gnúpverjahreppur	20,3%	20,8%	21,0%	20,3%	20,2%	19,8%	18,8%	19,5%	19,2%	19,4%	19,3%	19,9%	19,2%	18,8%	20,8%	22,6%	20,7%	19,7%	19,4%	18,7%

Bláskógabyggð | Grímsnes- og Grafningshreppur | Hrunamannahreppur | Skeiða- og Gnúpverjahreppur

ÍBÚAÞRÓUNIN – HLUTFALL ALDURSHÓPA

Íbúaþróun frá árinu 2003 eftir 4 aldursbilum

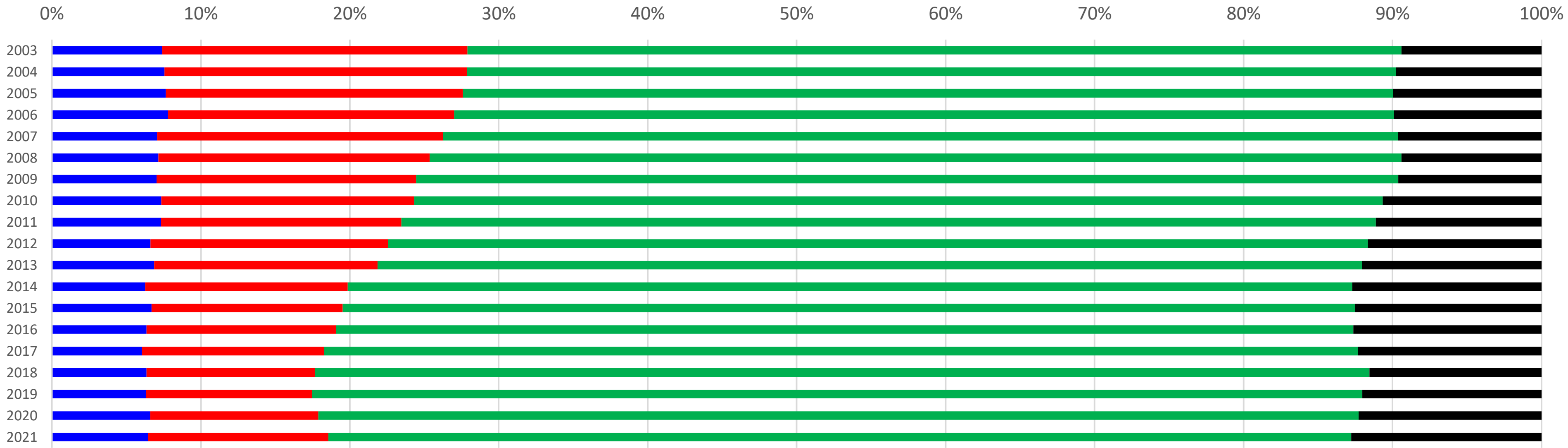

	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
0-5 ára. Leikskólaaldur	6,5%	6,6%	6,3%	6,3%	6,0%	6,3%	6,7%	6,3%	6,9%	6,6%	7,3%	7,3%	7,0%	7,1%	7,1%	7,8%	7,7%	7,6%	7,4%
6-16 ára. Grunnskólaaldur	12,1%	11,3%	11,2%	11,3%	12,2%	12,7%	12,8%	13,6%	15,0%	16,0%	16,1%	17,0%	17,4%	18,2%	19,2%	19,2%	19,9%	20,3%	20,5%
17-66 ára. Vinnualdur	68,7%	69,8%	70,5%	70,8%	69,4%	68,3%	68,0%	67,4%	66,1%	65,8%	65,4%	65,0%	65,9%	65,2%	64,1%	63,1%	62,5%	62,4%	62,7%
67 ára og eldri. Eldri borgarar	12,8%	12,3%	12,0%	11,5%	12,3%	12,6%	12,5%	12,7%	12,0%	11,7%	11,1%	10,7%	9,6%	9,4%	9,6%	9,9%	10,0%	9,8%	9,4%

■ 0-5 ára. Leikskólaaldur ■ 6-16 ára. Grunnskólaaldur ■ 17-66 ára. Vinnualdur ■ 67 ára og eldri. Eldri borgarar

MEÐALALDUR

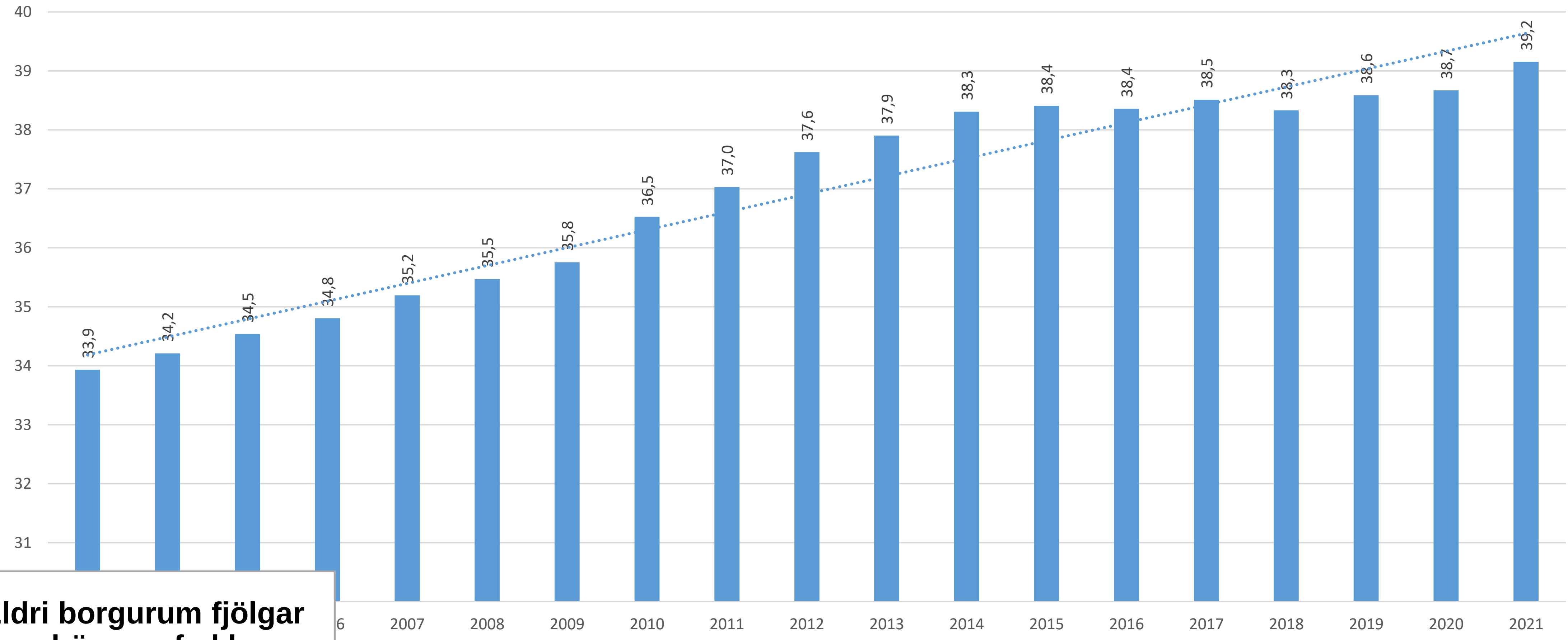

Eldri borgurum fjölgar og börnum fækkar.

Meðalaldur hækkar úr 33,9 árum 2003 í 39,2 ár 2021

HELSTU ATVINNUVEGIR

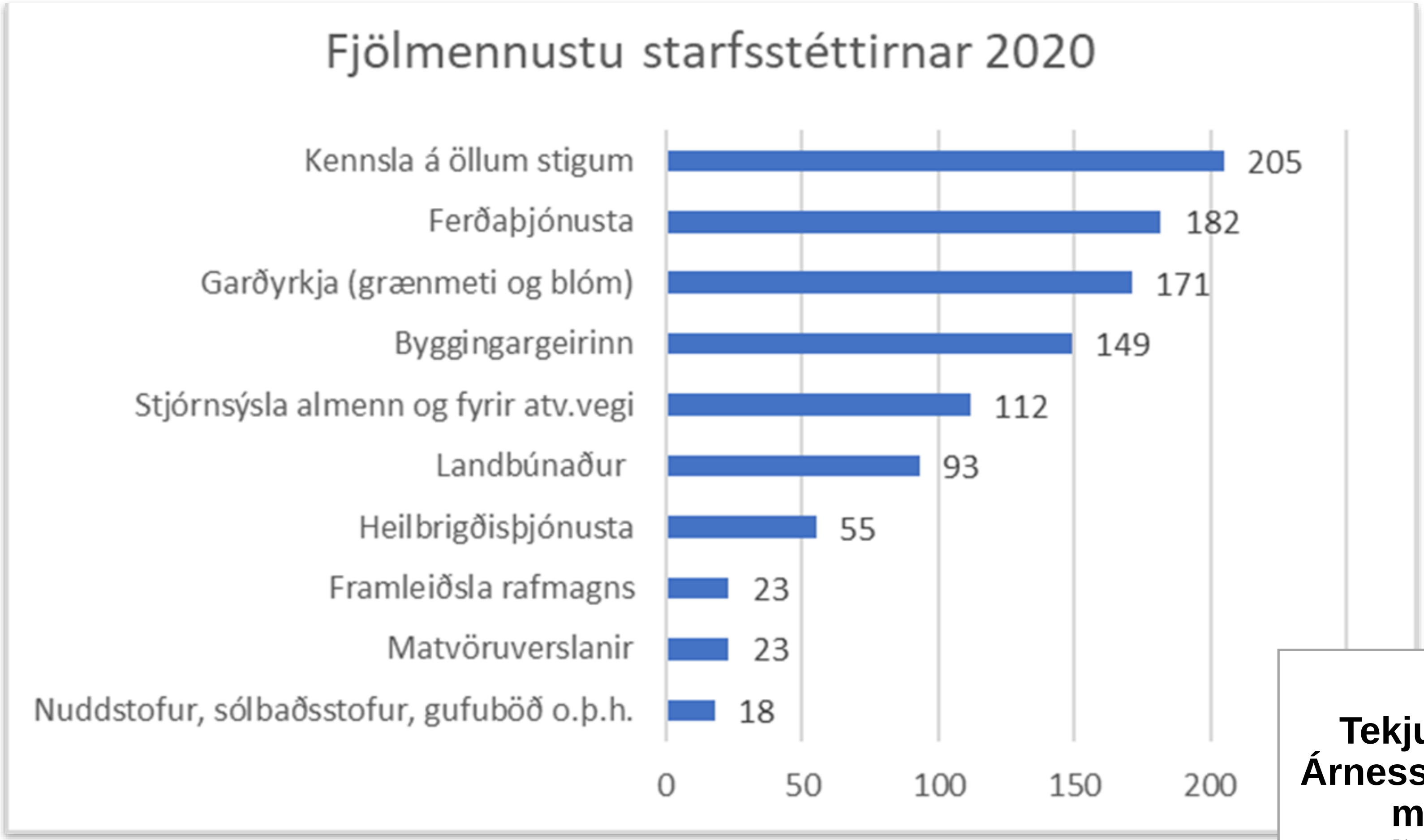

Tekjur í uppsveitum Árnessýslu eru lægri að meðaltali en á Suðurlandi almennt

ATVINNUTEKJUR 2019

Launatekjur og aðrar starfstengdar tekjur, ökutækjastyrkur, dagpeningar og hlunnindi. Auk þess teljast reiknað endurgjald og tekjur erlendis, aðrar en fjármagnstekjur, til atvinnutekna.

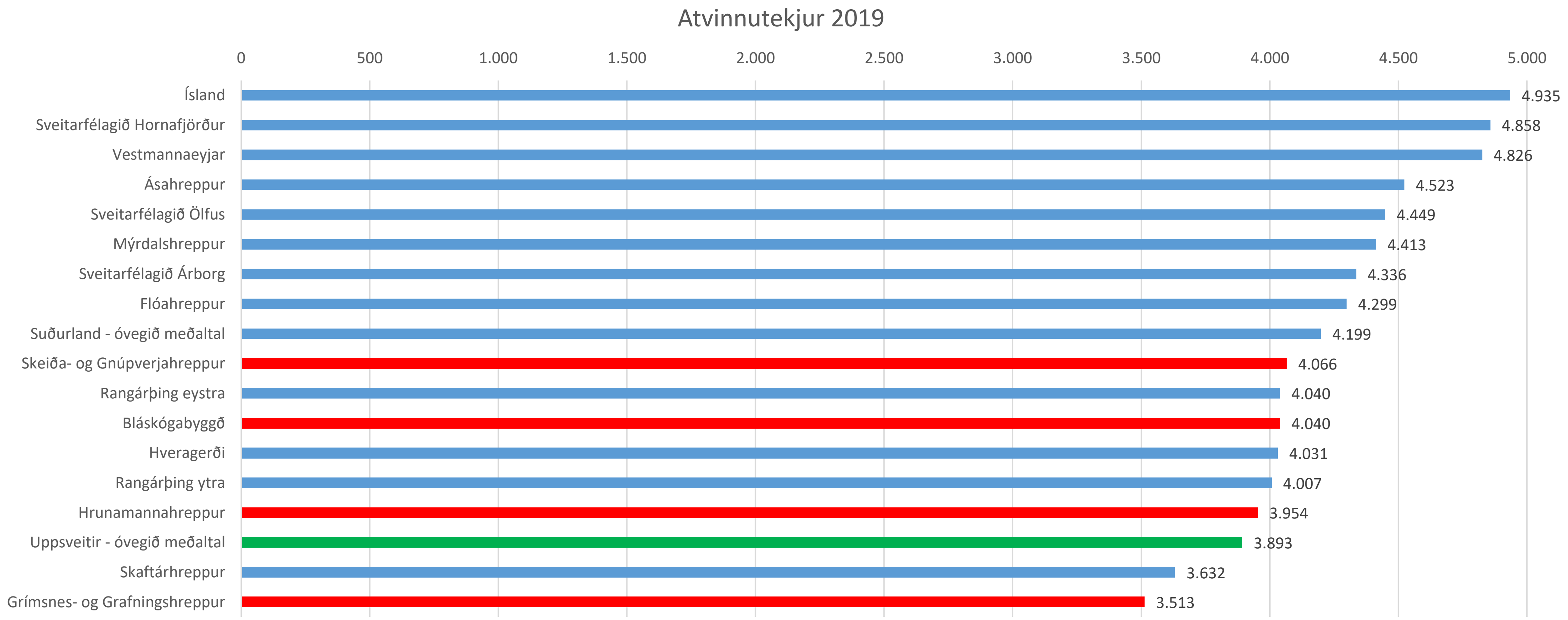

RÁÐSTÖFUNARTEKJUR 2019

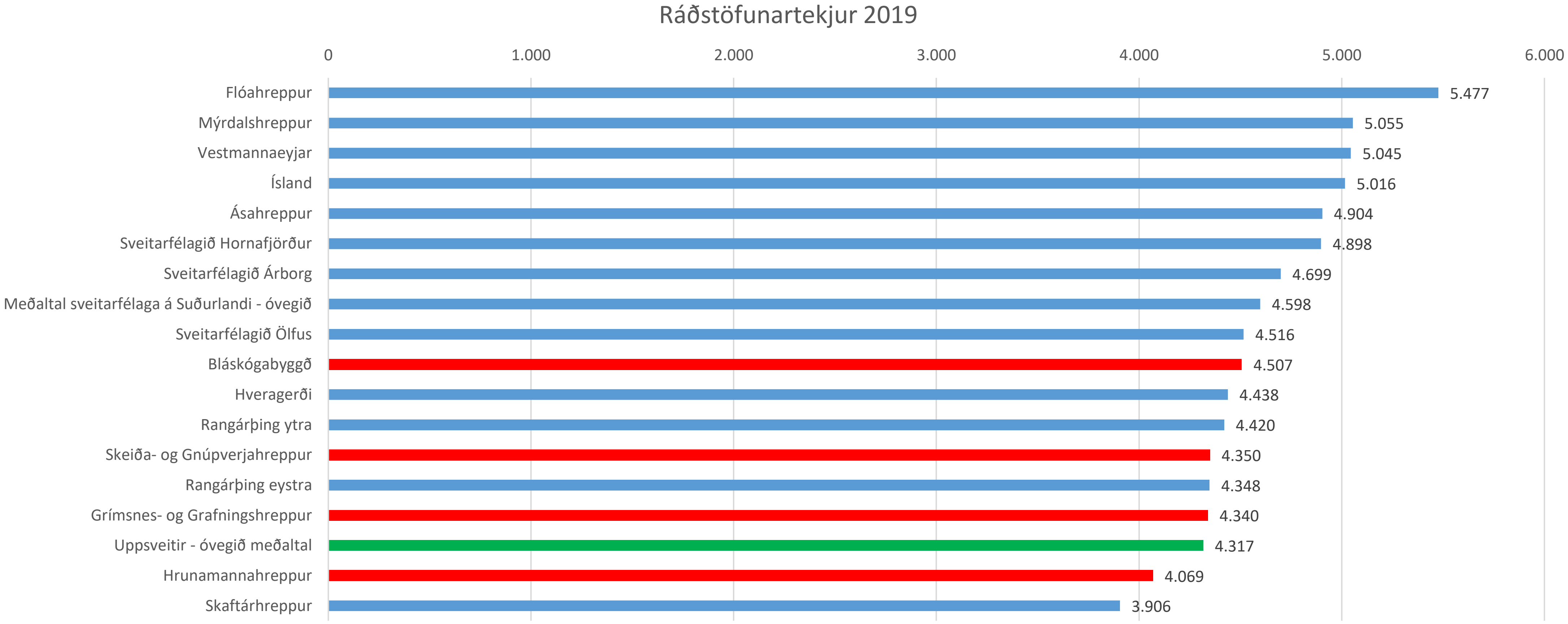

SAMANTEKT

Íbúar í uppsveitum Árnessýslu voru 3083 1. janúar 2022

Íbúar í uppsveitum Árnessýslu eru 0,82% af öllum landsmönnum

Heildarfjölgun í uppsveitum um 35 íbúa 2021-2022

Íbúaþróun er hægari en á Suðurlandi almennt og neikvæð í Skeiða- og Gnúpverjahreppi og Hrunamannahreppi

Erlendum íbúum fækkar (líklega covid-áhrif)

Eldri borgurum fjölgar og börnum fækkar

Meðalaldur hækkar, er 39,2 ár

Tekjur í uppsveitum Árnessýslu eru lægri að meðaltali en á Suðurlandi almennt

BREYTINGAR Á ÍBÚAFJÖLDA SVEITARFÉLAGA OG LANDSHLUTA

1. janúar 1998 til 1. janúar 2022

BYGGÐASTOFNUN

Upphaf tímabils
1998

Lok tímabils
2022

Veljið tímabil með listum hér að ofan.

Svæðaskipting
- ○ Landshlutar
- ● Sveitarfélög

Landshluti
All

Breyting íbúafj. (á korti)
0,0% – 47,0%

Bláskógabyggð

Íbúafjöldi í upphafi tímabils (1. jan. 1998): 792
Íbúafjöldi í lok tímabils (1. jan. 2022): 1.164
Íbúum fjölgaði um 372 (47,0%) á 24 árum,
frá 1.1.1998 til 1.1.2022

Flutningsjöfnuður: 221
Þar af innlendur: -282
Þar af við útlönd: 503
Fæddir umfram dána: 139

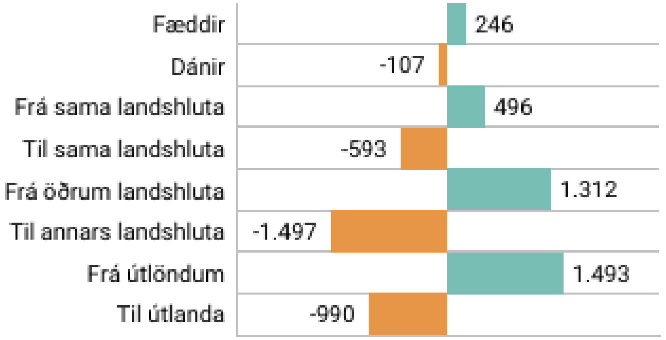

Svæði	Fjöldi upphaf	Fjöldi lok	Breyting	Hlutf. breyting
Akraneskaupstað..	5.125	7.841	2.716	53,0%
Suðurnesjabær	2.460	3.753	1.293	52,6%
Bláskógabyggð	792	1.164	372	47,0%
Flóahreppur	496	694	198	39,9%
Svalbarðsstranda..	342	449	107	31,3%
Rangárþing ytra	1.382	1.810	428	31,0%
Akureyrarbær	15.428	19.642	4.214	27,3%
Reykjavíkurborg	107.341	135.688	28.347	26,4%
Hvalfjarðarsveit	545	687	142	26,1%

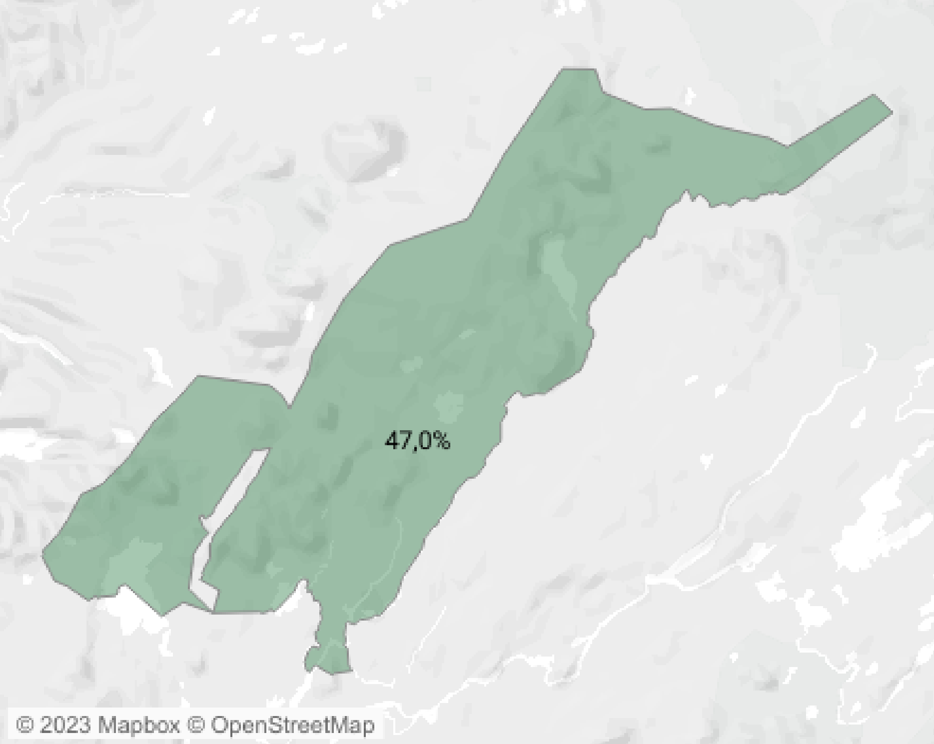

Fjöldaþróun

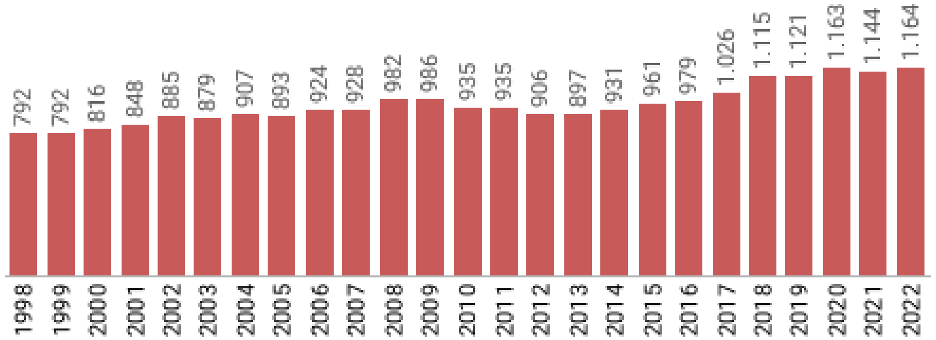

BREYTINGAR Á ÍBÚAFJÖLDA SVEITARFÉLAGA OG LANDSHLUTA

1. janúar 1998 til 1. janúar 2022

BYGGÐASTOFNUN

Upphaf tímabils
1998

Lok tímabils
2022

Veljið tímabil með listum hér að ofan.

Svæðaskipting
- ○ Landshlutar
- ● Sveitarfélög

Landshluti
All

Breyting íbúafj. (á korti)
0,0% 76,2%

Grímsnes- og Grafningshreppur

Íbúafjöldi í upphafi tímabils (1. jan. 1998): 298
Íbúafjöldi í lok tímabils (1. jan. 2022): 525
Íbúum fjölgaði um 227 (76,2%) á 24 árum, frá 1.1.1998 til 1.1.2022

Flutningsjöfnuður: 190
Þar af innlendur: 36
Þar af við útlönd: 154
Fæddir umfram dána: 35

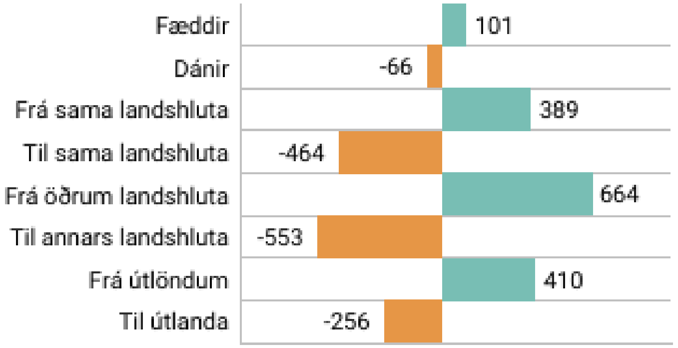

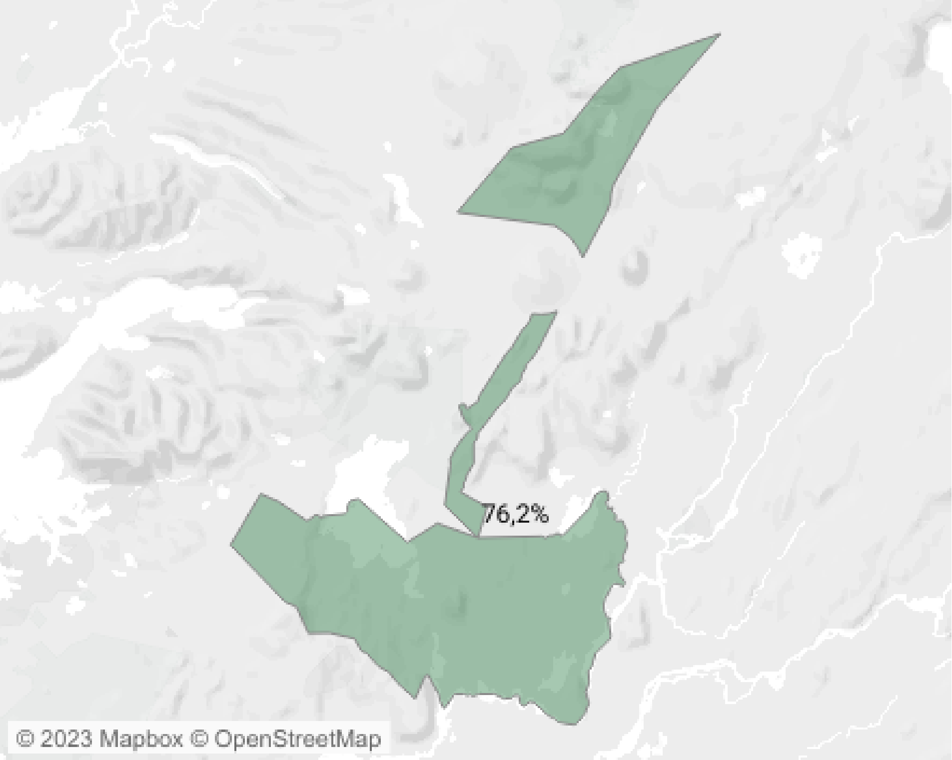

Svæði	Fjöldi upphaf	Fjöldi lok	Breyting	Hlutf. breyting
Grímsnes- og Gra..	298	525	227	76,2%
Grindavíkurbær	2.134	3.585	1.451	68,0%
Hafnarfjarðarkau..	18.196	29.763	11.567	63,6%
Sveitarfélagið Ölf..	1.526	2.481	955	62,6%
Mýrdalshreppur	526	814	288	54,8%
Akraneskaupstað..	5.125	7.841	2.716	53,0%
Suðurnesjabær	2.460	3.753	1.293	52,6%
Bláskógabyggð	792	1.164	372	47,0%
Flóahreppur	496	694	198	39,9%

Fjöldaþróun

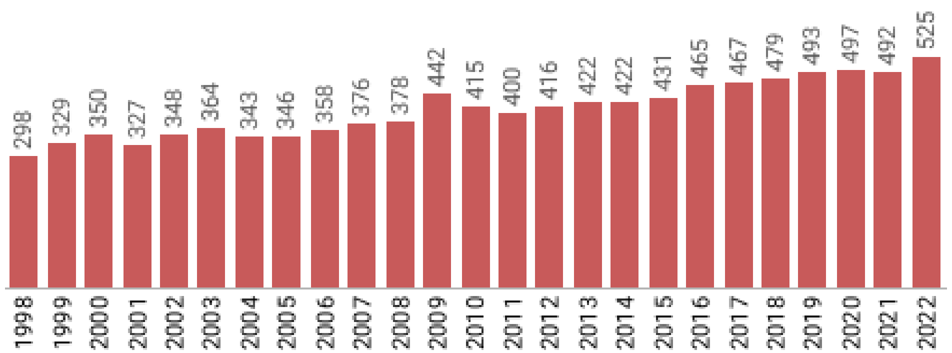

BREYTINGAR Á ÍBÚAFJÖLDA SVEITARFÉLAGA OG LANDSHLUTA

1. janúar 1998 til 1. janúar 2022

BYGGÐASTOFNUN

Upphaf tímabils
1998

Lok tímabils
2022

Veljið tímabil með listum hér að ofan.

Svæðaskipting
◯ Landshlutar
◉ Sveitarfélög

Landshluti
All

Breyting íbúafj. (á korti)
0,0% – 18,0%

Hrunamannahreppur

Íbúafjöldi í upphafi tímabils (1. jan. 1998): 693
Íbúafjöldi í lok tímabils (1. jan. 2022): 818
Íbúum fjölgaði um 125 (18,0%) á 24 árum,
frá 1.1.1998 til 1.1.2022

Flutningsjöfnuður: -13
Þar af innlendur: -248
Þar af við útlönd: 235
Fæddir umfram dána: 131

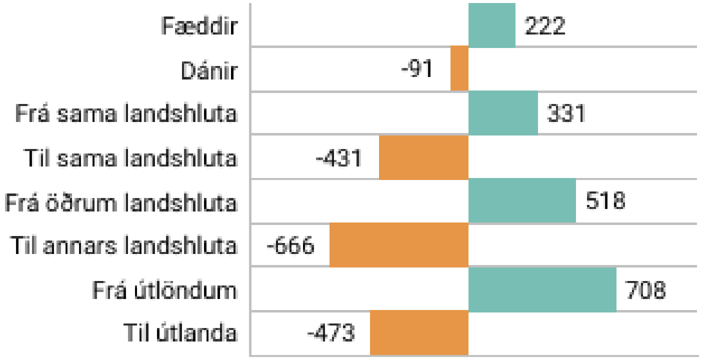

Svæði	Fjöldi upphaf	Fjöldi lok	Breyting	Hlutf. breyting
Eyjafjarðarsveit	936	1.119	183	19,6%
Borgarbyggð	3.259	3.868	609	18,7%
Hrunamannahrep..	693	818	125	18,0%
Múlaþing	4.323	5.057	734	17,0%
Rangárþing eystra	1.702	1.971	269	15,8%
Skorradalshreppur	52	60	8	15,4%
Hörgársveit	613	704	91	14,8%
Fjarðabyggð	4.671	5.206	535	11,5%
Skaftárhreppur	593	641	48	8,1%

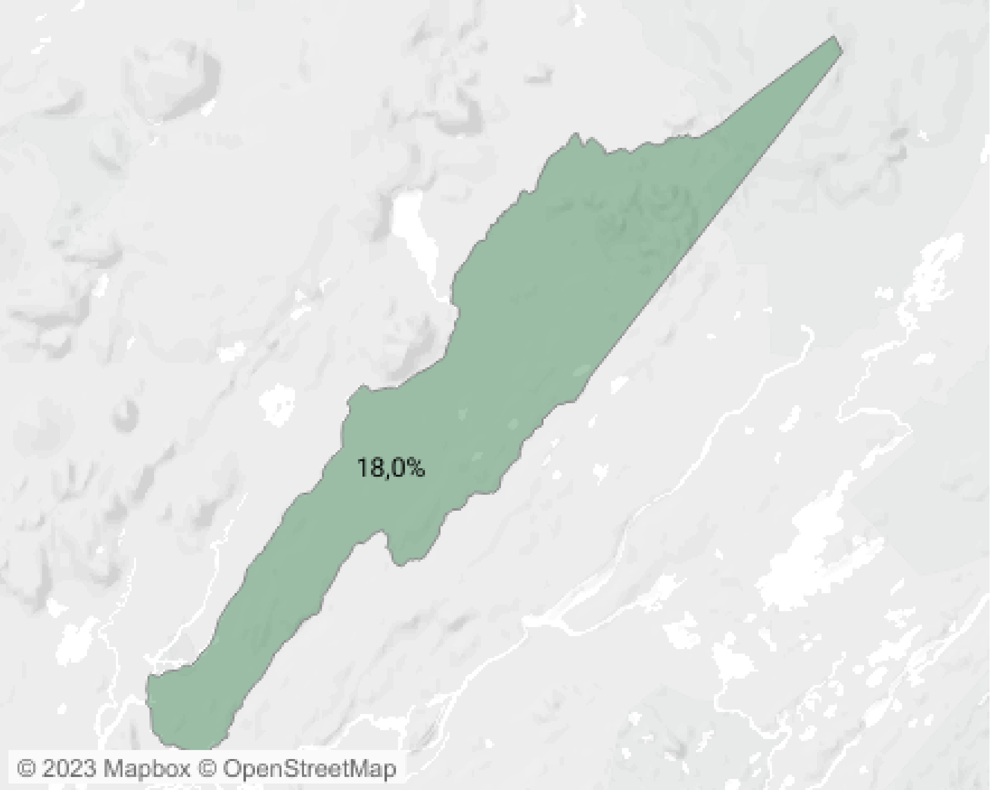

Fjöldaþróun

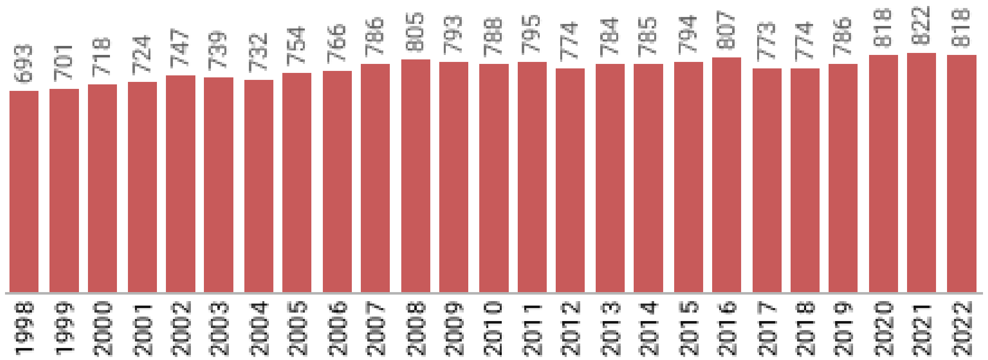

BREYTINGAR Á ÍBÚAFJÖLDA SVEITARFÉLAGA OG LANDSHLUTA

1. janúar 1998 til 1. janúar 2022

BYGGÐASTOFNUN

Upphaf tímabils
1998

Lok tímabils
2022

Veljið tímabil með listum hér að ofan.

Svæðaskipting
- ◯ Landshlutar
- ◉ Sveitarfélög

Landshluti
All

Breyting íbúafj. (á korti)
0,0% – 3,2%

Skeiða- og Gnúpverjahreppur

Íbúafjöldi í upphafi tímabils (1. jan. 1998): 558
Íbúafjöldi í lok tímabils (1. jan. 2022): 576
Íbúum fjölgaði um 18 (3,2%) á 24 árum,
frá 1.1.1998 til 1.1.2022

Flutningsjöfnuður: -61
Þar af innlendur: -103
Þar af við útlönd: 42
Fæddir umfram dána: 79

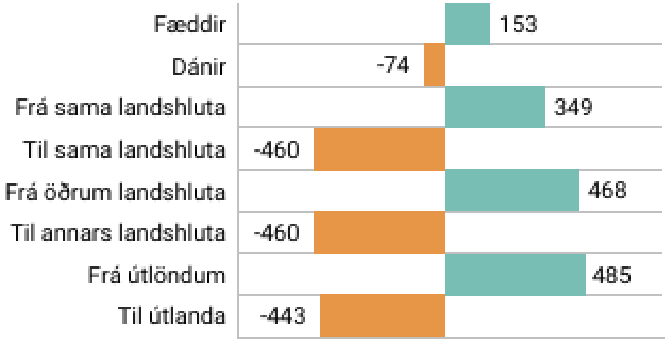

Svæði	Fjöldi upphaf	Fjöldi lok	Breyting	Hlutf. breyting
Skorradalshreppur	52	60	8	15,4%
Hörgársveit	613	704	91	14,8%
Fjarðabyggð	4.671	5.206	535	11,5%
Skaftárhreppur	593	641	48	8,1%
Skútustaðahreppur	466	483	17	3,6%
Skeiða- og Gnúpv..	558	576	18	3,2%
Fljótsdalshreppur	100	103	3	3,0%
Seltjarnarnesbær	4.602	4.720	118	2,6%
Sveitarfélagið Hor..	2.476	2.450	-26	-1,1%

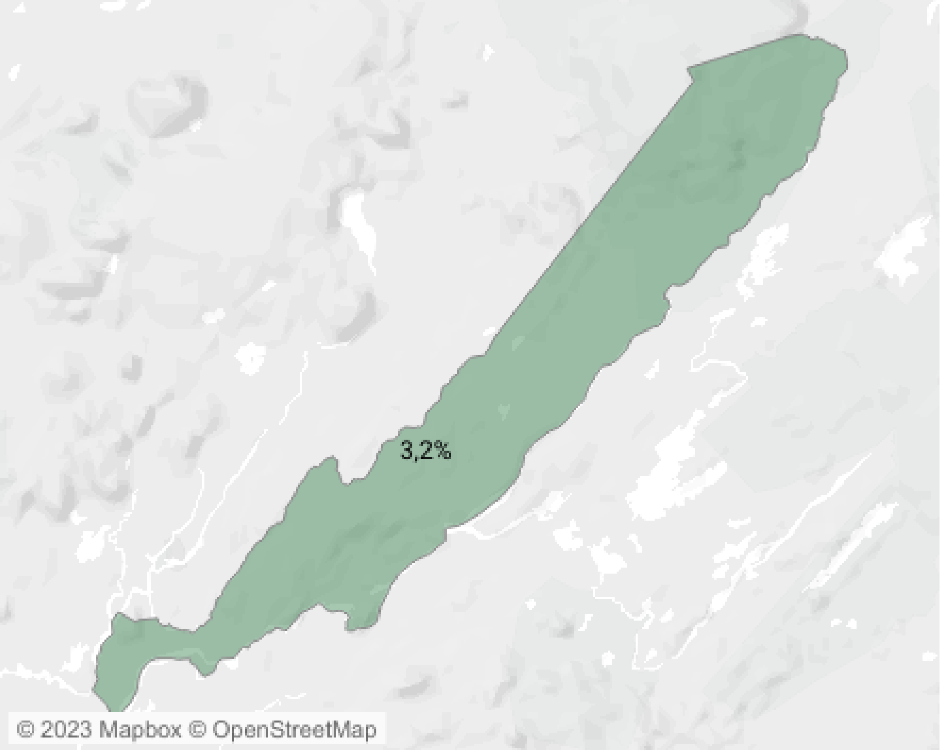

Fjöldaþróun

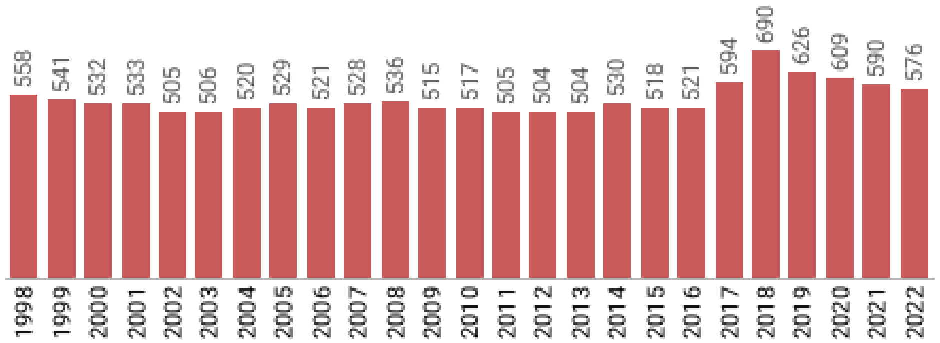

SVÓT GREINING

S
Styrkleikar

- Náttúra
- Orka
- Matvælaframleiðsla
- Ferðaþjónusta
- Gott samfélag
- Friðsæld
- Kyrrð

V
Veikleikar

- Innviðir
- Samgöngur
- Takmörkuð þjónusta

Ó
Ógnanir

- Fábreytt atvinnulíf
- Skortur á vinnuafli
- Skortur á húsnæði

T
Tækifæri

- Nýsköpun
- Orkunýting
- Fjarvinna
- Menntun
- Fjölbreytni í atvinnulífi
- Sjálfbærni
- Nýir íbúar

FRAMTÍÐARSÝN

Uppsveitir er eftirsóttur og fjölskylduvænn staður til búsetu.

Uppsveitir er þekkt fyrir að vera matarkista Suðurlands

Í uppsveitum knýr orkuframleiðsla fjölbreytt störf framtíðarinnar

> Uppsveitir þar sem landbúnaður og ferðaþjónusta taka sameiginlega á móti þér

MARKMIÐ

1. Auka fjölbreytileika starfa
2. Fjölga óstaðbundnum störfum
3. Auka fullvinnslu og sölu matvæla í héraði
4. Að orkan sé í auknu mæli nýtt inni á svæðinu
5. Fjölga nýsköpunarverkefnum
6. Tryggja nægt framboð lóða
7. Auka dvalartíma ferðamanna

ÁHERSLUR

- Tryggja þátttöku allra í samfélögunum óháð uppruna
- Að uppbygging innviða styðji við þarfir íbúa og fyrirtækja
- Laða að nýja íbúa sem taki þátt í verkefninu með okkur
- Húsnæði fyrir alla
- Listir og menning verði í auknu mæli nýtt til atvinnusköpunar
- Efla og styrkja félagsauð samfélaganna
- Koma upp aðstöðu fyrir óstaðbundin störf dreift um svæðið
- Efla stuðning við frumkvöðla og sprotafyrirtæki, s.s. með aðstöðu, samvinnurýmum, ráðgjöf, styrkjum og með góðu framboði námskeiða.
- Efla hvorutveggja uppbyggingu byggðakjarna og búsetu til sveita
- Styðja við núverandi rekstur á svæðinu og möguleika hans til framþróunar
- Að sjálfbærni sé höfð að leiðarljósi í atvinnusköpun til framtíðar

AÐGERÐARÁÆTLUN

Aðgerð	Ábyrgð	Tengist markmiði eða áherslu	Tímasetning
Stuðningur við frumkvöðla, virkja stoðkerfi, hvatning	Sveitarfélag í samvinnu við stoðkerfi	1. Auka fjölbreytileika starfa. 5. Fjölga nýsköpunarverkefnum	
Aðstaða fyrir óstaðbundin störf. Kortleggja staði, fjölga og kynna	Sveitarfélög, fyrirtæki	2. Fjölga óstaðbundnum störfum	
Nýta vinnslueldhús og bakarí á Sólheimum. Virkja aðstöðu sem er til staðar og kynna	Fyrirtæki, sveitarfélög, frumkvöðlar	3. Auka framleiðslu og fullvinnslu afurða í héraði	
Nýta orku betur inni á svæðinu. Styðja við hagsmunamál garðyrkjunnar. Jafna flutningskostnað raforku.	Sveitarfélög, fyrirtæki og frumkvöðlar	4. Að orka verði í auknu mæli nýtt inni á svæðinu	
Auka aðgengi að menntun. Efla aðgengi að fjarnámi og íslenskukennslu á svæðinu. Skapa aðstöðu.	Sveitarfélög, menntastofnanir, stoðkerfi, fyrirtæki	Eftirsóttur fjölskylduvænn staður til búsetu	
„Beint frá býli“ Þrýsta á breytingar. Einfalda þarf regluverk og hrinda hindrunum úr vegi.	Sveitarfélög, bændur, fyrirtæki, frumkvöðlar	3. Auka framleiðslu og fullvinnslu afurða í héraði	

AÐGERÐARÁÆTLUN

Aðgerð	Ábyrgð	Tengist markmiði eða áherslu	Tímasetning
Langtímaáætlanir um lóðaframboð og húsnæðisuppbyggingu. Kortlagning á framboði	Sveitarfélag, skipulagsyfirvöld	6. Tryggja nægt framboð lóða. Húsnæði fyrir alla.	
Efla jákvæða ímynd Uppsveitanna í víðum skilningi	Sveitarfélag, íbúar, fyrirtæki	Eftirsóttur fjölskylduvænn staður að búa á. 1. Auka fjölbreytileika starfa.	
Móttaka nýrra íbúa/móttaka erlendra íbúa verði bætt, fræðsla, verkefni.	Sveitarfélag, félög, fyrirtæki, íbúar	Eftirsóttur fjölskylduvænn staður til búsetu. Tryggja þátttöku allra í samfélögunum óháð uppruna.	
Samvinna fyrirtækja. Hugmyndavinna og kynning. Afþreying, þjónusta.	Fyrirtæki í samstarfi. Kynningaraðilar. Ferðaskipuleggjendur.	7. Auka dvalartíma ferðamanna	
Langtímaáætlanir um þróun og skipulag Með áherslu á uppbyggingu byggðakjarna en einnig búsetu til sveita.	Sveitarfélög, skipulagsyfirvöld	Eftirsóttur fjölskylduvænn staður til búsetu. Uppbygging innviða styðji við þarfir íbúa og fyrirtækja	

AÐGERÐARÁÆTLUN

Aðgerð	Ábyrgð	Tengist markmiði eða áherslu	Tímasetning
Auka framboð af fyrsta húsnæði fyrir þá sem vilja flytja á svæðið.	Sveitarfélög, einkaaðilar	Húsnæði fyrir alla. Laða að nýja íbúa	
Sýnilegt framboð á svæðinu, upprunamerkja. Kortlagning og kynning.	Framleiðendur, veitingastaðir, verslanir	3. Auka fullvinnslu og sölu matvæla í héraði	
Tryggja framboð af heitu og köldu vatni og rafmagni.	Sveitarfélög, veitur	4. Að orkan sé í auknu mæli nýtt inni á svæðinu. Styðja við núverandi rekstur og möguleika til framþróunar.	
Viðburðir tengdir menningu og listum, aðstaða til listsköpunar. Endurskoða hlutverk bókasafna.	Sveitarfélög, félög, fyrirtæki	Listir og menning verði í auknu mæli nýtt í atvinnusköpun. Efla og styrkja félagsauð samfélaganna.	

LOKAORÐ

- Kemur síðar ....

HEIMILDIR OG ÍTAREFNI

- Handbók um opinbera stefnumótun og áætlanagerð: https://www.stjornarradid.is/media/forsaetisraduneyti-media/media/utgefidefni/handbok-stefnumotun.pdf